

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΜΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Τι ονομάζεται έπος ;

Έπος, αρχικά, σήμαινε «λόγος» και διήγηση, αργότερα όμως, σήμαινε το αφηγηματικό ποίημα, που είχε μυθολογικό, διδακτικό ή ηρωικό περιεχόμενο. (δηλαδή υπήρχαν 3 είδη επών : το μυθολογικό, το διδακτικό και το ηρωικό)

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των ηρωικών επών

: _____

Τα ηρωικά έπη μιλούσαν για τα κατορθώματα των ηρώων του παρελθόντος. Είχαν θρησκευτικό χαρακτήρα και γι' αυτό εξυμνούσαν και τους θεούς ή συνδύαζαν τη δράση των ηρώων με τη δράση των θεών. Τα κύρια γνωρίσματα των επικών ποιημάτων είναι :

A) ότι αναφέρονται σε ένα μακρινό παρελθόν, που
B) ότι εκφράζουν τα συναισθήματα ολόκληρης της κοινωνίας και όχι μόνο του ποιητή (έχουν αντικειμενικό χαρακτήρα).

Ποια είναι τα ομηρικά έπη;

Τα ομηρικά έπη, δηλαδή τα έπη που έγραψε ο Όμηρος, είναι η Ιλιάδα και η Οδύσσεια.

Τι εξιστορεί η Ιλιάδα και τι η Οδύσσεια;

Η Ιλιάδα εξιστορεί τον θυμό του Αχιλλέα. Διαρκεί 51 ημέρες.

Η Οδύσσεια εξιστορεί το ταξίδι του Οδυσσέα για να επιστρέψει στην πατρίδα του, την Ιθάκη. Το έπος διαρκεί 41 ημέρες.

Σε ποια εποχή αναφέρονται τα ομηρικά έπη και σε ποια εποχή έγινε η σύνθεσή τους;

Τα Ομηρικά έπη (η Οδύσσεια και η Ιλιάδα) αναφέρονται στη Μυκηναϊκή Εποχή (12ος αιώνας π.Χ.). Η σύνθεσή τους από τον Όμηρο έγινε όμως αρκετά αργότερα, κατά τη Γεωμετρική Εποχή (8ος - 7ος αιώνας π.Χ.)

Ποια γεγονότα αφηγούνται η Ιλιάδα και η Οδύσσεια;

Η Ιλιάδα έχει κεντρικό θέμα τον θυμό του Αχιλλέα, που διαρκεί 51 μέρες και μέσα σε αυτές ο ποιητής αφηγείται και τα γεγονότα του Τρωικού Πολέμου περίπου ως τον θάνατο του Έκτορα. Η Οδύσσεια εξιστορεί μέσα σε 41 μέρες τον δεκαετή αγώνα του Οδυσσέα να γυρίσει από την Τροία στην πατρίδα του, την Ιθάκη.

Τι ήταν οι αοιδοί; Πώς συνέθεταν και εκτελούσαν οι αοιδοί τα έπη ;

Οι παλιοί ποιητές της προομηρικής εποχής, ονομάζονταν αοιδοί. Αυτοί τραγουδούσαν τα έπη τους με τη συνοδεία κιθάρας (φόρμιγγας) σε συμπόσια στα ανάκτορα ή σε εορταστικές εκδηλώσεις της περιοχής τους. Συνέθεταν τα έπη προφορικά, αυτοσχεδιάζοντας (θεωρούσαν ότι η Μούσα τους έδινε έμπνευση).

Τι ήταν οι ραψωδοί

;

Μετά τον Όμηρο (τ.8ου αι.), στα τέλη της γεωμετρικής και στις αρχές της αρχαϊκής εποχής, τελειώνει η δημιουργική περίοδος της επικής ποίησης. Οι επόμενες γενιές ποιητών ονομάζονται ραψωδοί. Δε δημιουργούσαν δικά τους ποιήματα, αλλά απομνημόνευαν και απάγγελναν παλαιότερα έπη, χωρίς μουσική, κρατώντας ένα ραβδί, σύμβολο εξουσίας δοσμένης από τους θεούς. Ήταν οργανωμένοι σε συντεχνίες και ταξίδευαν από τόπο σε τόπο, αντίθετα με τους αοιδούς. Διοργανώνονταν και ραψωδικοί αγώνες.

Τι γνωρίζετε για τον Όμηρο ;

Ο Όμηρος ήταν ταξιδιώτης-ποιητής και πήρε μέρος σε ραψωδικούς αγώνες. Πρέπει να ήταν από τους πρώτους που έπιασαν ραβδί. Η παράδοση λέει ότι ήταν τυφλός, αλλά αυτό μάλλον δε στέκει. Γεννήθηκε το πιθανότερο στη Χίο ή στη Σμύρνη (7 πόλεις διεκδικούν την καταγωγή του). Ήταν Ίωνας και σε κάποια μεγάλη ιωνική γιορτή ακούστηκαν για πρώτη φορά τα έπη του.

Ποιες είναι οι πηγές της Οδύσσειας;

Οι πηγές της οδύσσειας είναι:

A) Τα προηγούμενα ηρωικά επικά ποιήματα.

B) Οι λαϊκές μυθιστορίες.

Γ) Διάφορα στοιχεία από τα παραμύθια.

Δ) Στοιχεία από τη ζωή της γεωμετρικής εποχής.

Πώς φαίνεται η αξία των ομηρικών επών;

A) Είναι τα μοναδικά έπη του επικού κύκλου που νίκησαν τον χρόνο και διασώθηκαν ολόκληρα.

B) Τα δύο έπη του Ομήρου έγιναν τα πιο αγαπητά ακροάματα των Ελλήνων. Είχαν λογοτεχνική αξία και

παιδαγωγική.

Γ) Από τα ομηρικά έπη εμπνεύστηκαν λίγο πολύ όλοι οι ποιητές της αρχαιότητας. Το ίδιο και οι καλλιτέχνες της γλυπτικής, της ζωγραφικής, της αγγειογραφίας, της μικροτεχνίας. Και όχι μόνο της αρχαιότητας. Συνεχίζουν μέχρι και σήμερα να εμπνέουν τους καλλιτέχνες (ποιητές, πεζογράφους, ζωγράφους, θεατρικούς συγγραφείς, σκηνοθέτες του κινηματογράφου κ.α.).

Πότε έγινε η επίσημη καταγραφή των ομηρικών επών και η διαίρεσή τους σε ραψωδίες;

Η επίσημη καταγραφή των ομηρικών επών έγινε στην Αθήνα κατά τον 6ο αιώνα (περίοδος τυραννίας Πεισίστρατου ή Ίππαρχου) προκειμένου οι ραψωδοί να τα απαγγέλουν κατά τις γιορτές των Παναθηναίων. Η Οδύσσεια αποτελείται από 12.110 στίχους και η Ιλιάδα από 15.693. Κατά τον 3ο αιώνα π.Χ. τα έπη διαιρέθηκαν σε 24 ραψωδίες από τους Αλεξανδρινούς γραμματικούς. Κάθε ραψωδία της Οδύσσειας δηλώνεται με ένα μικρό γράμμα από το ελληνικό αλφάβητο, ενώ κάθε ραψωδία της Ιλιάδας με ένα κεφαλαίο. Οι Αλεξανδρινοί καθιέρωσαν ακόμα και έναν τίτλο για κάθε ραψωδία που δήλωνε το περιεχόμενό της.

Ποιο είναι το κεντρικό θέμα της Οδύσσειας;

Το θέμα της είναι ο νόστος του Οδυσσέα στην πατρίδα του την Ιθάκη και ο αγώνας του να ξανακερδίσει το θρόνο του και τη γυναίκα του την Πηνελόπη, που τη διεκδικούσαν πολλά αρχοντόπουλα. Παράλληλα, μιλάει για την αναζήτηση του Οδυσσέα από το γιο του, τον Τηλέμαχο. Στην Οδύσσεια, ο ποιητής μας μιλά για τον απλό άνθρωπο, την καθημερινή ζωή, την αγάπη για την πατρίδα, την ερωτική πίστη, τη φιλία, την αγάπη για τη ζωή, την ανθρωπιά, την ευγένεια, την ομορφιά. Πάνω από όλα όμως, μας μιλά για τη δύναμη του ανθρώπου μπροστά στις δυσκολίες της ζωής.

Τι γνωρίζετε για τον χαρακτήρα της Οδύσσειας;

Η Οδύσσεια είναι ένα μεταπολεμικό έπος, γιατί παρουσιάζει τα γεγονότα που έγιναν μετά τον τρωικό πόλεμο. Παρουσιάζει επίσης τον καρτερικό αγώνα του ανθρώπου να φτάσει στον προορισμό του και να πετύχει τον στόχο του.

Ποιες είναι οι 3 ενότητες της Οδύσσειας;

A) «Τηλεμάχεια» : ραψωδίες α-δ : κεντρικός ήρωας είναι σε αυτές τις ραψωδίες ο Τηλέμαχος.

B) «Νόστος» : ραψωδίες ε- ν (πρώτοι στίχοι) : ο αγώνας του Οδυσσέα να γυρίσει στην Ιθάκη.

Γ) «Μνηστηροφονία» : ν – ω : η εξόντωση των μνηστήρων από τον Οδυσσέα με τη βοήθεια της Αθηνάς και τη συνεργασία του Τηλέμαχου